

Valtion ja Oulun kaupunkiseudun kuntien välisen maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimuksen 2013-2015 toteutumisen seurannan väliraportti

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun seutuorganisaation lopetettua toimintansa 2012 seudun kuntien yhteistyötä on jatkettu erilaisissa viranhaltijoiden muodostamissa yhteistyöryhmissä.

Seudun kaikissa kunnissa tonttivarantoa on riittävästi. Kuntien asuin- ja työpaikkarakentamisen sijoittuminen on osoitettu seudun kuntien yhteisessä yleiskaavassa. Seudun maankäytön toteuttamishjelmassa kuvataan yleiskaavaa tarkemmin rakentamisen määrää ja toteutumisen ajoitusta eri sijaintipaikoilla. Seudun kunnissa on valmistunut vaihteleva määrä uusia asuntoja maankäytön toteuttamishjelman mukaisille alueille. Oulussa vuonna 2013 uusien asuntojen tavoitteesta (noin 1800 kpl) toteutui noin 75 %. Seudun muiden kuntien vuoden 2020 tavoitteesta (noin 3000 kpl) on vuosina 2012-2013 toteutunut tai toteutumassa vajaa kolmasosa. Ainoastaan Hailuodossa, Oulun seudun pienimmässä kunnassa, uusien alueiden kaavoitus on kesken, mistä johtuen rakentaminen näillä alueilla ei ole käynnistynyt. Seudun valmistuneista asunnoista kaikki kerros- ja rivitalot sijoittuvat asemakaava-alueille ja lähes kaikki uudet omakotitalot sijoittuvat kaavoitetuille alueille. Kaava-alueiden ulkopuolelle sijoittuvaa rakentamista on kaikissa kunnissa, mutta sen määrä asemakaava-alueelle sijoittuvaan rakentamiseen verrattuna on marginaalinen.

Seudun kunnissa tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen. Asuntojen hinnat ja vuokrat ovat kohtuullisia maan muihin kaupunkiseutuihin verrattuna. Vuokra-asuntotilanne on hyvä kaikissa seudun kunnissa. Aiesopimuksessa esitetty vuokra-asuntojen tuotantotavoite on Oulun seudulla jo saavutettu. Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja toteutetaan kysynnän mukaan. Uutta tuotantoa tärkeämpänä pidetään olevan vuokra-asuntokannan kehittämistä siten, että vuokra-asunnot soveltuvat esim. erityisryhmien asumiseen. Tässä työssä valtion avustukset ovat keskeisellä sijalla.

Aiesopimuksen kustannustehokkaita hakkeita (KUHA) on saatu toteutettua taloudellisesti. Pyöräilyn, kävelyn ja joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet ovat käynnissä ja valmistuvat sopimuskauden aikana. Seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa laaditaan ja se valmistuu vuoden 2014 aikana. Osana liikennejärjestelmäsuunnittelua laaditaan logistiikka-alueselvitys, jossa selvitetään logistiikkatoimintaan soveltuvien alueiden kehittämistarpeet.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos, Oulun jätehuolto, Oulun seudun ympäristötoimi, hankintapalvelut ja Etsivän nuorisotyön ohjaus- ja hankintapalvelut sekä joukkoliikenne ovat kuntien yhteisiä, yli kuntarajojen toimivia palveluita. Seudun kuntien julkisten palveluiden nykytilanne on kartoitettu yhteistyössä, mutta kuntien yhteistä päätöstä näiden palvelujen kehittämisestä ei ole. Palveluiden järjestäminen seudulla on tapahtunut kuntakohtaisesti erilaisin etenemispoluin.

Seudun kuntien yhteiseen yleiskaavaan liittyen on sovittu, että kunnat pyytävät seudun lausunnon kaikista yleiskaavoista, merkittävistä asemakaavoista ja muista suunnitelmista. Lausunnoista kunnalle välittyy seudun yhteinen näkemys ja vastavuoroisesti seudun kaikille kunnille tietoa yksittäisten kuntien maankäytön sekä liikenteen järjestämisestä. Lausuntokäytäntöä pidetään hyvänä ja se jatkuu edelleen.

Oulun seudun kunnat esittävät aiesopimuskäytännön jatkamista. Seudun nykyisten kuntien Hailuodon, Kempeleen, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun ja Tyrnävän lisäksi aiesopimuskumppaniksi esitetään lin kuntaa. Aiesopimusta esitetään kehitettäväksi siten, että siihen liitetään rakennemalli, jossa esitetään tärkeimmät seudulliset ja ylikunnalliset maankäytön ja liikennejärjestelmän ohjaustarpeet.

Aiesopimusprosessin sujuvuuteen vaikuttaa se, ettei seudulla ole yhteistä organisaatiota vaan päätöksenteko tapahtuu kuntien valtuustoissa. Aiesopimuksen sitovuuden lisäämiseksi on syytä kehittää, prosessin valmistelua, tiedottamista, vuorovaikutusta ja päätöksentekoa. Aiesopimuksen sisältöä on kritisoitu aiempia päätöksiä kirjaavana asiakirjana. Uuden aiesopimuksen laatimiseen tarvitaan uusi lähestymistapa – aiesopimukseen kirjataan vain seudun kehittämisen kannalta tärkeimmät asiat.